

1. Onderwerp van de klacht

schending van wetenschappelijke integriteit bij uitbrengen deskundigenbericht aan rechtbank

2. Advies Commissie Wetenschappelijke Integriteit

KLACHT

Bij brief van ...2010, aangevuld op ...2011, heeft klager aan het College van Bestuur een klacht voorgelegd inzake schending van de wetenschappelijke integriteit door beklaagde.

Beklaagde heeft op ... 2010 op verzoek van de Rechtbank ..., sector Civiel, een deskundigenbericht uitgebracht in de zaak ...

Klager was verweerder in deze zaak en is door de rechtbank in het ongelijk gesteld. Hij verwijt beklaagde dat het deskundigenbericht niet is gebaseerd op deugdelijk wetenschappelijk onderzoek en dat hij met opzet en zonder enige motivering stukken van beslissende aard heeft genegeerd, waardoor de rechtbank is misleid.

PROCEDURE

De vertrouwenspersoon wetenschappelijke integriteit (VWI), ..., heeft de klacht na nader onderzoek op ...2011 ontvankelijk verklaard en ter behandeling voorgelegd aan de Commissie Wetenschappelijke Integriteit (hierna "commissie").

De commissie bestond naast ... uit ... en De commissie werd ondersteund door ... als ambtelijk secretaris.

Op ...2011 ontving de commissie van beklaagde een schriftelijke reactie op de klacht. Een afschrift hiervan is toegezonden aan klager.

Op ...2011 heeft de hoorzitting plaatsgevonden, waarbij partijen niet in elkaars aanwezigheid zijn gehoord. De voorgenomen conclusie is aan partijen toegestuurd op ...2011, waarbij tot ...2011 gelegenheid is gegeven om daarop te reageren. De commissie heeft van beide partijen op ...2011 een reactie ontvangen. Met inachtneming van alle stukken heeft de commissie vervolgens het definitieve advies vastgesteld.

BEOORDELING ONTVANKELIJKHEID

Beklaagde meent dat de klacht niet onder de reikwijdte van de Klachtenregeling Bescherming Wetenschappelijke Integriteit UU (hierna "Klachtenregeling") of de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening valt en daarom niet ontvankelijk is.

Hij heeft als deskundige op verzoek van en benoemd door de rechtbank een deskundigenrapportage uitgebracht. Daarin heeft hij enkele door de rechtbank geformuleerde vragen beantwoord. Deze rapportage is een voorlichtingsmiddel aan de rechtbank en geen vorm van wetenschappelijk onderwijs en/of onderzoek als bedoeld in de Klachtenregeling en de Gedragscode. Beklaagde stelt dat hij in deze zaak geen wetenschappelijk onderzoek heeft verricht en dat evenmin heeft gepretendeerd.

Tijdens de hoorzitting heeft hij daaraan toegevoegd dat volgens uitspraken van het Landelijk Orgaan voor Wetenschappelijke Integriteit (LOWI) alleen sprake kan zijn van schending van de

wetenschappelijke integriteit bij openbare publicaties of gedragingen. Het deskundigenbericht is niet bedoeld als openbare publicatie en het vonnis van de Rechtbank is ook niet gepubliceerd.

De commissie overweegt ten aanzien van de ontvankelijkheid het volgende.

Volgens artikel 2a lid 1 van de Klachtenregeling “neemt de VWI kennis van klachten over het handelen of nalaten van medewerkers van de universiteit dat in strijd is met algemene beginselen van professioneel wetenschappelijk handelen”.

Het optreden als deskundige bij de rechtbank door een hoogleraar in de uitoefening van zijn functie, zoals beklagde heeft gedaan, is naar het oordeel van de commissie onderdeel van diens professioneel wetenschappelijk handelen. Daarbij acht de commissie het van belang dat beklagde juist op grond van zijn wetenschappelijke kennis en deskundigheid door de rechtbank is verzocht om deze rol te vervullen. De commissie wijst in dit verband ook op de wettelijke taken van de universiteit. In artikel 1.3 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW) is het overdragen van kennis aan de maatschappij expliciet als taak genoemd, naast het verzorgen van wetenschappelijk onderwijs en het verrichten van wetenschappelijk onderzoek. Deze vorm van kennisoverdracht behoort tot het professioneel wetenschappelijk handelen. Naar het oordeel van de commissie mag van een medewerker van de universiteit worden verwacht dat deze ook bij de uitoefening van deze maatschappelijke functie rekening houdt met de algemene beginselen van professioneel wetenschappelijk handelen.

Met beklagde en de rechtbank is de commissie van oordeel dat een deskundigenbericht geen wetenschappelijke publicatie is in de gebruikelijke zin van het woord. Het is geen uitputtend verslag van door beklagde zelf verricht wetenschappelijk onderzoek en er kunnen ook niet dezelfde eisen aan gesteld worden als aan een wetenschappelijke publicatie. Het is echter wel bedoeld om een deskundig antwoord te geven op de vragen van de rechtbank met inachtneming van de stand van de wetenschap op dit specifieke terrein. Als zodanig is het deskundigenbericht te beschouwen als een presentatie van wetenschappelijke gegevens met een publieke functie, gericht tot externe partijen. De commissie is van oordeel dat het optreden als deskundige in een openbare rechtbankprocedure beschouwd moet worden als een openbare gedraging, het deskundigenrapport is hoe dan ook kenbaar aan partijen. Voor zover dit wordt geciteerd in het vonnis is het deskundigenbericht eveneens aan derden geopenbaard.

Gelet op het voorgaande is de commissie van oordeel dat de klacht onder de reikwijdte van de Klachtenregeling valt en ontvankelijk is.

BEOORDELING KLACHT

De commissie stelt voorop dat in het kader van deze klachtenprocedure geen inhoudelijke discussie gevoerd kan worden over een verschil in wetenschappelijk inzicht. Voor het voeren van een dergelijke inhoudelijke discussie was een hoger beroep in de civiele procedure de geëigende weg.

Ook merkt de commissie op dat de in het deskundigenbericht genoemde artikelen van anderen, waaronder de case study van ..., niet beoordeeld worden in het kader van deze klachtenprocedure. Deze zijn immers niet door beklagde geschreven.

De commissie heeft de algemene beginselen van professioneel wetenschappelijk handelen in het kader van de beoordeling van het deskundigenbericht vertaald in de volgende criteria:

- heeft de deskundige duidelijk aangegeven welke zaken tot zijn deskundigheid behoren?
- geeft de deskundige een duidelijk beeld van zijn bevindingen en geeft hij daarin een volledig overzicht van de voor de vraagstelling relevante wetenschappelijke gegevens?
- heeft de deskundige – waar nodig – voldoende melding gemaakt van afwijkende opvattingen?
- zijn de in het deskundigenbericht gehanteerde uitgangspunten en de wijze waarop de deskundige tot zijn zienswijze is gekomen met betrekking tot de aan hem voorgelegde punten transparant en inzichtelijk?

Uit de stukken is de commissie gebleken dat het alle partijen bekend was dat de expertise van beklaagde vooral ligt op het gebied van ...en niet specifiek bij ... Voor deze specifieke expertise kon hij een beroep doen op een directe collega. De commissie stelt vast dat beklaagde transparant is geweest in het aangeven van zijn expertise.

De commissie constateert dat beide partijen het erover eens zijn dat op het gebied van ... vrijwel niets bekend is in de beschikbare literatuur, buiten de in het deskundigenbericht genoemde artikelen. Niet gesteld of gebleken is dat beklaagde wetenschappelijke gegevens op dit zeer specifieke terrein buiten beschouwing heeft gelaten of over het hoofd heeft gezien.

Tussen partijen bestaat wel inhoudelijk verschil van mening over de vraag of de door klager aangevoerde literatuur ... relevant is voor de beantwoording van de vragen van de rechtbank en of beklaagde daarvan in zijn deskundigenbericht melding had moeten maken.

Klager heeft deze literatuur toegezonden in zijn inhoudelijk commentaar d.d. ... 2010 op het concept-advies. Beklaagde heeft, blijkens zijn e-mailbericht van ... 2010 aan betrokken partijen, ook kennis genomen van deze literatuur. In zijn schriftelijke reactie van ... 2011 geeft beklaagde gemotiveerd aan dat hij deze literatuur in zijn definitieve rapportage buiten beschouwing heeft gelaten vanwege de grote verschillen Een beschrijving van een verschil in gevolgen .. is ook in het deskundigenbericht zelf opgenomen. De opvatting dat ...in dit opzicht verschillen van ...wordt blijkens de stukken ook gedeeld door de eerder in deze zaak geraadpleegde deskundigen ... en

De commissie stelt vast dat beklaagde op basis van inhoudelijke argumenten de keus heeft gemaakt om de stukken niet bij de beantwoording te betrekken. Het is de commissie niet gebleken dat deze stukken wel kennelijk relevant zijn en door beklaagde met opzet zijn genegeerd. Van het manifest manipuleren van gegevens is naar het oordeel van de commissie dan ook geen sprake. De commissie merkt daarbij op dat de door klager toegezonden stukken bij de rechtbank bekend waren, zodat de rechtbank over alle informatie beschikte.

Ten aanzien van de in het deskundigenbericht gehanteerde uitgangspunten en de wijze waarop de deskundige tot zijn zienswijze is gekomen overweegt de commissie het volgende.

Het deskundigenbericht bevat naar het oordeel van de commissie over het algemeen een heldere beschrijving van de uitgangspunten die door beklaagde zijn gehanteerd. Ook zijn de artikelen waarop de beantwoording van de vragen in belangrijke mate is gebaseerd integraal als bijlagen toegevoegd. De commissie merkt daarbij wel op dat enkele gegevens uit de

artikelen niet helemaal correct zijn overgenomen in het deskundigenbericht. De commissie is van oordeel dat beklagde deze vergissingen had kunnen herstellen naar aanleiding van het commentaar van klager. Aangezien de artikelen zelf echter integraal zijn toegevoegd en de incorrecte weergave niet van wezenlijke invloed is op de conclusies, zijn deze onvolkomenheden naar het oordeel van de commissie niet zodanig ernstig dat daarmee sprake zou zijn van inbreuk op de wetenschappelijke integriteit.

Ten aanzien van de formulering van de conclusie in het deskundigenbericht heeft de commissie enige vraagtekens. Uit de tekst blijkt niet duidelijk De raadsman van klager heeft hier in zijn reactie van ...2010 nadrukkelijk op gewezen.

Beklaagde heeft er voor gekozen om zijn advies niet aan te passen naar aanleiding van deze opmerkingen. Bij de hoorzitting heeft beklagde toegelicht dat hij bij het formuleren van de conclusie is uitgegaan van Beklaagde heeft daarbij tevens aangegeven dat zijn conclusie niet anders zou luiden bij

In het kader van deze procedure is het niet aan de commissie om een inhoudelijk oordeel te geven over de juistheid van de conclusie. Wel merkt de commissie op dat beklagde de conclusie in het definitieve deskundigenbericht had kunnen verduidelijken naar aanleiding van de expliciete vragen hierover van de raadsman van klager, om geen misverstand te laten bestaan over dit wezenlijke onderdeel.

Gelet op het voorgaande komt de commissie tot de conclusie dat het weliswaar de voorkeur had verdiend als beklagde de hiervoor genoemde onvolkomenheden had gecorrigeerd naar aanleiding van de reactie van ...2010, maar dat niet is gebleken dat beklagde willekeurig en opzettelijk stukken van beslissende aard heeft genegeerd of de rechtbank moedwillig heeft misleid.

Alles in aanmerking nemend, acht de commissie de klacht van klager

ONGEGROND

3. Voorlopig oordeel college van bestuur

Bij brief van ... 2010, aangevuld op ... 2011, heeft u een klacht ingediend inzake schending van de wetenschappelijke integriteit door ... bij het uitbrengen van een deskundigenbericht op verzoek van de Rechtbank ..., sector Civiel. Deze klacht is onderzocht door de commissie Wetenschappelijke Integriteit

Op ... 2011 ontvingen wij het advies van de commissie, waarvan u een afschrift heeft ontvangen. Wij hebben daarnaast kennis genomen van uw brief van ... 2011, gericht aan de rector magnificus.

Wij constateren dat de klacht is behandeld conform de daarvoor geldende procedures. Alle onderliggende stukken zijn ons bekend. Wij zien in uw brief van ... 2011 geen aanleiding om af te wijken van het advies van de commissie. Daarbij merken wij op dat een inhoudelijk verschil van mening over een wetenschappelijk oordeel goed onderscheiden moet worden van inbreuk op wetenschappelijke integriteit. De commissie maakt dit onderscheid - naar ons oordeel

terecht - ook in haar advies. Wij kunnen ons vinden in de conclusie van de commissie en wij nemen deze over als ons aanvankelijk oordeel. Wij verklaren de klacht dus ongegrond.

Op grond van de universitaire klachtenregeling wetenschappelijke integriteit kunt u binnen zes weken na ontvangst van dit aanvankelijk oordeel aan het Landelijk Orgaan voor Wetenschappelijke Integriteit (LOWI, onderdeel van de KNAW) verzoeken advies hierover uit te brengen. Na ommekomst van die termijn, of na ontvangst van het advies van het LOWI, stellen wij ons definitieve oordeel over de klacht vast.

4. Advies van het LOWI

http://www.knaw.nl/Content/Internet_KNAW/thematisch/bestanden/LOWIadvies2012nr2.pdf

5. Oordeel college van bestuur

Naar aanleiding van ons aanvankelijk oordeel d.d. ... 2011 over uw klacht tegen ..., inzake schending van de wetenschappelijke integriteit, heeft u advies gevraagd aan het Landelijk Orgaan Wetenschappelijke Integriteit (LOWI). Dit advies - waarvan het LOWI u een afschrift stuurde - hebben wij op ... 2012 ontvangen.

Conform het advies van het LOWI handhaven wij ons aanvankelijk oordeel en verklaren wij uw klacht ongegrond. Dit is ons definitieve oordeel. Voor de onderbouwing hiervan verwijzen wij naar de argumenten verwoord in de adviezen van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit ... en van het LOWI.